bijlage feitenrelaas corona cultuur concerncontroller

Gemeente Bergen op Zoom

Memo

Datum 29 september 2021 Toestel [redacted]

Van [redacted] Aan College

Afdeling Control & Audits Cc

Onderwerp Feitenrelaas Coronasteun/Cultuurbedrijf

Geacht College,

Naar aanleiding van de discussie rondom de Coronasteun aan het Cultuurbedrijf heeft uw college 25 september jl., via de waarnemend gemeentesecretaris/algemeen directeur, de [redacted] verzocht om een feitenrelaas. Onderstaand treft u dit feitenrelaas aan. In het kader van hoor/wederhoor is dit feitenrelaas ook aangeboden aan de betrokken resultaatmanagers. Met hun inbreng is rekening gehouden. U treft op pagina 7 de conclusies en aanbevelingen van de [redacted] aan. Een opmerking vooraf, de [redacted] is formeel sinds 1 mei jl. in functie.

Dit feitenrelaas beslaat de periode van maart 2021 tot heden en ziet toe op de wijze waarop op de verschillende momenten de besluitvorming - door College en afgeleid daarvan, door de raad - tot stand is gekomen. Daarnaast wordt ingegaan op de informatievoorziening op de verschillende momenten. Door mij is gebruik gemaakt van de documenten/fragmenten die beschikbaar waren op iBabs (voorbladen, omslagen, antwoorden op nadere vragen etc.), het BIS (uitzendingen) en Corsa. Door de organisatie is aangegeven dat er ook verslagen zijn van portefeuillehoudersoverleggen. Deze verslagen heb ik niet doorgenomen.

De volgende momenten worden door de [redacted] onderscheiden, te weten de besluiten genomen in de collegevergaderingen van 16 maart, 13 april en 3 augustus 2021. Daarnaast de behandeling tijdens de algemene commissievergaderingen van 16 april en 23 september 2021 en de raadsvergaderingen van 27 mei 2021 en 24 juni 2021.

Collegevergadering 16 maart 2021
Aanleiding voor dit voorstel (BW21-00158; *BPR21.0073: Inzet Rijkscompensatiemiddelen Corona ten behoeve van non-profit organisaties in de culturele sector*) was om de middelen voor 2020 en 2021, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad om de niet-benutte Coronamiddelen over 2020 over te hevelen naar 2021, te bestemmen voor het in stand houden van de culturele voorzieningen etc. De omslag vermeldt daarnaast de risico's die ingeschat worden zodra uitvoering aan het besluit wordt gegeven. Financiën werd daarbij als "hoog" ingeschat, de overige risico's als "laag", met uitzondering van "veiligheid" dat als NVT werd beoordeeld.

Uit de vragen bij het voorblad blijkt dat er bij een enkele wethouder onduidelijkheid bestond over de vraag of de middelen niet ook voor de gemeente bestemd waren en mogelijk koppelen aan de BC. Een andere wethouder stelde de vraag of de compensatie daar (lees: BC) toch niet voor bedoeld was. De gemeentesecretaris/algemeen directeur had vragen bij het voorstel onder 3c en 3d.

Onder voorstel **3c** en **3d** werd - als bestemming - voorgesteld: reorganisatie en/of transitiekosten met het oog op het toekomstbestendig maken van de organisatieonderdelen van het Cultuurbedrijf en de benodigde personele uitvoeringscapaciteit. Vanuit de organisatie is aangegeven dat het te verdedigen valt de middelen in te zetten voor het verduurzamen van de infrastructuur. Daarnaast *"aan de businesscases gerelateerde voorstellen die gebruik wensen te maken van deze middelen (coronacompensatie, AV), zullen na positief besluit over dit voorstel separaat*

worden aangeboden". Voor het monitoren en uitvoeren van de steunmaatregelen is personele inzet nodig die niet binnen het cluster aanwezig was.

Uw college heeft uiteindelijk afwijkend op het voorstel besloten:

Besluit College van B&W: Besloten
Datum: 16/03/2021

Besloten conform voorstel: Nee

1. Vooruitlopend op de besluitvorming door de raad over de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen Corona 2020, in te stemmen met het voorstel om de van het Rijk ontvangen compensatiemiddelen cultuur 2020 ad €.499.884,- en 2021 ad €.979.423,-. te bestemmen voor het in stand houden van de culturele voorzieningen en een subsidieplafond in te stellen dat gelijk is aan het bedrag dat de gemeente in totaal ontvangt vanuit de Rijksoverheid. 2. Via bijgevoegde raadsmededeling, de gemeenteraad, via een gevoelenspeilende raadsmededeling, te consulteren over het instellen van een subsidieplafond en de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen. 3. Gewijzigd instemmen met de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen voor: a. Compensatie van verliezen van culturele organisaties in de non-profitsector ten gevolge van corona. b. Het verkennen van de stimuleringsmogelijkheden voor de culturele sector voor de periode na corona (nafase). 4. De incidentele subsidieregeling 'Corona Noodfonds Culturele Organisaties Bergen op Zoom 2020-2022' vast te stellen ter uitvoering van beslispunt 3.a. Zie aanvulling onder punt 11-A-01 11-A-01 Vel Het college heeft besloten om deels in te stemmen met het voorstel Rijkscompensatiemiddelen Corona (punt 11-02) maar wil voor de punten 3c en 3d (inzet compensatiemiddelen voor transitiekosten en personele uitvoeringscapaciteit) een apart (raads)voorstel voorgelegd krijgen. In het voorstel dient ingegaan te worden op de rechtmatigheid van inzet van deze specifieke compensatiemiddelen voor de beoogde doeleinden. Het college wil daarbij ook zeker weten dat niet het risico bestaat dat deze middelen achteraf terugbetaald moeten worden. Daarnaast vraagt het college om meer helderheid over waar deze compensatiemiddelen aan besteed mogen worden, welke voorwaarden zitten er aan. Dit eventueel nagaan bij het rijk of bij de VNG. De benodigde frictiekosten worden meegenomen in het totale frictieplan dat voor de raad wordt opgesteld. W&R / Fin

Bevinding [redacted]: De gewijzigde besluitvorming en geformuleerde vragen/aanvullingen lijken logisch. Ten aanzien van de ongewijzigd vastgestelde RMD21-0006, waarbij de raad in de gelegenheid wordt gesteld uiterlijk16 april 2021 haar zienswijze te geven, het volgende. De [redacted] vindt het opvallend dat aan de raadscommissie op 2 aspecten de gevoelens worden gepeild, waarbij het subsidieplafond wel is toegelicht in de raadsmededeling maar een toelichting op de toekomstbestendige culturele voorzieningen ontbrak. Terwijl in de bij het voorstel initieel toegevoegde raadsmededeling, wèl een passage was opgenomen gericht op toekomstbestendige culturele voorzieningen:

De grootste culturele voorziening in onze gemeente is momenteel de gemeente Bergen op Zoom zelf. Het cultuuraanbod dat door de gemeente wordt aangeboden, betreft de organisatieonderdelen van het Cultuurbedrijf podium (theater de Maagd), museum (Het Markiezenhof) en educatie (het Centrum voor de Kunsten). Op dit moment worden door middel van diverse Businesscases plannen uitgewerkt om de professionele culturele infrastructuur toekomstbestendig te maken.
Omdat de Rijkscompensatiemiddelen zijn bedoeld voor het behoud van toekomstbestendige culturele voorzieningen is besloten om, behalve voor het dekken van de "Coronaschade", de middelen ook kunnen worden ingezet voor te maken kosten rondom het verduurzamen van deze professionele culturele infrastructuur. Ook de benodigde personele uitvoeringscapaciteit voor de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen wordt betaald uit het beschikbare budget.

Vanuit de organisatie is het volgende aangegeven: RMD21-0006 is conform besluit aangepast. De inhoud van de aangepaste RMD betrof niet de beslispunten 3c en 3d. Met RMD21-0006 is de raad geconsulteerd over het instellen van een subsidieplafond voor het totaalbedrag aan Rijkscompensatiemiddelen die de gemeente van het Rijk ontvangt en de bestemming ten behoeve van culturele voorzieningen. Zoals ook in RMD21-0006 is opgenomen, wordt tot de culturele voorzieningen gerekend de infrastructuur die gemoeid is met het huisvesten en aanbieden van culturele activiteiten. Het betreft dus zowel de non-profit professionele infrastructuur (podium, bibliotheek, cultuurbedrijf) als de amateurkunsten.

Daarnaast is in de raadsmededeling, met betrekking tot het instellen van de regeling Corona Noodfonds Cultuur door het college, transparant aangegeven dat ook het Cultuurbedrijf als uitvoeringsorganisatie van de Gemeente Bergen op Zoom gebruik kon maken van het noodfonds.

Naar aanleiding van de opmerking van de [redacted] dat de raadsmededeling RMD21-0006 onvoldoende ingaat op het aspect "toekomstbestendige culturele voorzieningen" (één van de 2 onderdelen waarover de gevoelens gepeild werden) geeft de organisatie aan dat de tekst *"....Daarnaast zullen wij de komende maanden samen met de culturele organisaties etc...."* doelt op het toekomstig bestendig maken van culturele voorzieningen.

De raad wordt, tot slot, het volgende verzocht:

> Graag vernemen wij uw **oordeel over het bestemmen over de inzet van de Rijkscompensatiemiddelen ten behoeve van toekomstbestendige culturele voorzieningen en instellen van een subsidieplafond voor een bedrag dat gelijk is aan het bedrag dat de gemeente Bergen op Zoom van het Rijk ontvangt inzake de steunmaatregelen covid-19**.
> Mochten wij uiterlijk op **16 april 2021** niets van u hebben vernomen, dan gaan wij ervan uit dat u met ons voorgenomen besluit kunt instemmen.

Collegevergadering 13 april 2021

Voorstel (BW21-00233; *BPR21.0224: Inzet Rijkscompensatiemiddelen Corona voor het toekomstbestendig maken van de organisatieonderdelen van het Cultuurbedrijf en voor de benodigde uitvoeringskosten van de compensatiemiddelen*) was het antwoord op het besluit en de aanvullingen (11-A-01) naar aanleiding van de besluitvorming op 16 maart 2021. Specifiek is ingegaan op de vragen ten aanzien van de rechtmatigheid en de overige voorwaarden die aan de compensatiemiddelen zijn verbonden gelet op het initiële voorstel de compensatiemiddelen in te zetten voor het toekomstbestendig maken van het Cultuurbedrijf alsmede voor de uitvoeringskosten. De omslag vermeldt dat hierover contact is geweest met de accountant; de accountant heeft mondeling aangegeven dat het de gemeente volledig vrij staat deze algemene middelen, door middel van besluitvorming, in te zetten. Het advies is ook om transparant te zijn op welke wijze de middelen ingezet worden[1].

Verder is aangegeven dat de Minister van OCW tijdens een Kamerdebat en daarna, via een brief aan de gemeenten d.d. 11 december 2020, heeft aangegeven dat de middelen vrij besteedbaar zijn en dat het aan de gemeenten is, aan de hand van de noden in de lokale infrastructuur, hoe die ondersteuning plaatsvindt. De Minister geeft daarnaast aan dat zij erop vertrouwt dat de gemeenten deze extra middelen voor dit specifieke doel, namelijk het ondersteunen van de lokale culturele infrastructuur, goed zullen besteden. Hoe de gemeenten dat doen, is aan hen. De omslag vermeldt daarnaast de risico's die ingeschat worden zodra uitvoering aan het besluit wordt gegeven. Het hoogste risico betreft "Imago gemeente", alle andere risico's (met uitzondering van "juridisch" en "veiligheid" zijn "laag" ingeschat.

Bevinding concerncontroller:
De toelichting zoals deze in de circulaires vanuit BZK -zie bijlage aan het eind van deze memo- wordt gegeven bij Algemene Uitkering, Decentralisatie Uitkering en Integratie Uitkering geven de gemeenten aanzienlijke ruimte. Uw college heeft door besluitvorming, de geschetste risico's en de opgenomen beheersmaatregelen geaccepteerd.

Uit het voorblad blijkt dat er nogal wat vragen leefden/onduidelijkheid was onder de collegeleden. De beantwoording was voldoende aangezien u conform heeft besloten, de Rijkscompensatiemiddelen te bestemmen voor reorganisatie en/of transitiekosten ad 445K met het oog op het toekomstbestendig maken van de organisatieonderdelen van het Cultuurbedrijf en voor de kosten van de benodigde personele uitvoeringscapaciteit ad 71,5K. De gemeentesecretaris/algemeen directeur had vragen over de aanwending van de 445K (personeel), hiervoor moeten afzonderlijke collegevoorstellen worden opgesteld. Waar het ging om de inzet van 71,5K moest eerst binnen het Cultuurbedrijf onder medewerkers worden gezocht wiens werk/functie komt te vervallen.

Wat betreft de 445K is bij de beantwoording door de organisatie aangegeven dat, waar het gaat om de 445K, afzonderlijke collegevoorstellen met ordentelijke inhoudelijke onderbouwing worden gemaakt. Het bedrag van 445K is het budgettaire kader. Door de organisatie is aangegeven dat in de praktijk gebruik gemaakt is van het mandaat dat aan de GS is verstrekt c q is in overleg met hem gehandeld.

In de paragraaf uitvoering is aangegeven dat:

[1] Mailbericht van 29 maart 2021.

Uitvoering:
Indien uw college akkoord gaat met het voorstel en de raad voor 16 april 2021 via de opiniërende raadsmededeling positief oordeelt over de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen ten behoeve van toekomstbestendige culturele voorzieningen, kan de werving voor de personele inzet worden opgestart.
In de businesscases gerelateerde voorstellen waar kosten gemaakt gaan worden rondom het verduurzamen van de professionele culturele infrastructuur en die gebruik wensen te maken van de Rijkscompensatiemiddelen zal aan dit collegebesluit gerefereerd worden.

In de beantwoording tijdens de commissievergadering van 23 september jl. is vanuit het College aangegeven dat deze middelen zijn uitgegeven, mede met het oog op het uitvoeren van de BC-s, ten einde de 1,9 miljoen bezuiniging te realiseren. Door de organisatie is aangegeven dat de middelen nog niet volledig zijn uitgegeven maar dat er wel verplichtingen zijn aangegaan.

Algemene commissie 16 april 2021

Tijdens de commissievergadering is, kort samengevat, het volgende aan bod gekomen. Vanuit een aantal fracties is de vraag gesteld of Cultuurbedrijf en Gebouw-T nu een dubbel beroep kunnen doen op voorzieningen (zowel vanuit landelijke als lokale regelingen)? Ook is gevraagd naar de relatie tussen de compensatiemiddelen en de Business Cases. Een aantal fracties was van mening dat het Cultuurbedrijf als laatste aan de beurt zou moeten zijn bij de verdeling van de compensatiemiddelen. Er mag, waar het gaat om het Cultuurbedrijf, geen sprake van zijn van "vestzak-broekzak" om daarmee de bezuinigingen te temporiseren. Geen vermenging van compensatiemiddelen met de bezuinigingen. Alle middelen moeten ten goede komen aan de culturele instellingen. Heeft de raad in deze het budgetrecht? De communicatie naar de instellingen, wordt iedereen bereikt? Valt de kermis onder cultuur?

Beantwoording door het college (beknopt weergegeven); strekking van deze RMD is het instellen van een subsidieplafond. Het gaat hier om de 1e fase van – hoognodige - steunverlening. In de 2e fase komen, naast de verdeling, dan ook de vragen aan de orde die door de commissie zijn gesteld. De systematiek vanuit het Rijk om de hoogte van het steunbedrag te bepalen, is gebaseerd op de uitgaven voor cultuur op de gemeentelijke begroting, dus ook de uitgaven voor het Cultuurbedrijf. Deze middelen zijn er daarmee ook op gericht om de BC's te accelereren, niet om te temporiseren. Kermis valt niet onder de culturele sector.

Vanuit de organisatie is aanvullend op het voorgaande nog het volgende aangegeven. Over het toekomstbestendig maken is niet expliciet gesproken. Wel was tijdens de commissievergadering het algemeen beeld bij de raad dat de steunmiddelen daadwerkelijk ten gunste moeten komen van het cultureel veld. Niet alleen om negatieve exploitatieresultaten te compenseren maar ook voor de financiële ondersteuning om activiteiten/ aanbod mogelijk te maken. Ook zijn er een tweetal suggesties meegegeven, namelijk dat samenwerking gestimuleerd moet worden en het ondersteunen van de zzp'ers in de creatieve sector. Wat betreft de opmerking over de gehanteerde fasen; fase 1 was erop gericht om de eerste/ergste nood te lenigen en daarnaast is een verkenning uitgevoerd. Fase 2 richt zich op de eigenlijke uitvoering.

Het verzoek aan de commissie, zoals verwoord in de raadsmededeling, had betrekking op:

Indien u positief oordeelt over de voorgestelde bestemming van de middelen ten behoeve van toekomstbestendige culturele voorzieningen en het subsidieplafond, kunnen wij na 16 april tot uitvoering overgaan. Indien aanpassing op besluitvorming nodig is, schuift deze periode op.

De besluitenlijst van de Algemene commissie van 16 april, vastgesteld 1 juni 2021, vermeldt het volgende:

6a. Raadsmededeling RMD21-0006 Subsidieplafond Rijkscompensatiemiddelen Corona cultuur

In deze raadsmededeling vraagt het college het oordeel van de raad over het voorgenomen besluit van het college inzake:
- het bestemmen van de Rijkscompensatiemiddelen ten behoeve van toekomstbestendige culturele voorzieningen en;
- het instellen van een subsidieplafond voor een bedrag dat gelijk is aan het bedrag dat de gemeente Bergen op Zoom van het Rijk ontvangt inzake de steunmaatregelen Covid-19.

De commissie kan zich vinden in het voorgenomen besluit van het college. Het college heeft aangegeven dat op dit moment de eerste fase aan de orde is, waarbinnen non-profit organisaties in de culturele sector kunnen worden gecompenseerd voor verliezen. Dit om te voorkomen dat organisaties mogelijk omvallen. De inbreng vanuit de commissie heeft zich met name gericht op de tweede fase, te weten de verdeling van de (resterende) financiële middelen.
Het college zegt toe om in fase 2 terug te komen bij de raad om de verdere stappen aan te geven, waarbij de raad zijn oordeel kan geven.

Bevinding [redacted]
De algemene commissie heeft een oordeel gegeven over beide besluiten van het college; het subsidieplafond en de toekomstbestendige culturele voorzieningen. Dat laatste is, in de ogen van d[redacted], opvallend aangezien in de raadsmededeling niet staat toegelicht wat er bedoeld wordt met toekomstbestendige culturele voorzieningen. Verder is het onderscheid in fases niet duidelijk, immers de raadsmededeling vermeldt een dergelijk onderscheid niet. De genoteerde toezegging is de [redacted] niet helder.

Collegevergadering 3 augustus 2021

Voorstel (BW21-00415; *BPR21.0414: Bestemming Rijkscompensatiemiddelen Corona Cultuur voor de ontwikkeling van het cultureel veld*) richtte zich op het bestemmen van een bedrag van 675K ten behoeve van de zakelijke, organisatorische en artistieke ontwikkeling van het cultuurveld etc. Daarnaast het voornemen uit te spreken om de subsidieregeling vast te stellen maar daarover eerst de raad te consulteren (via RMD21-0029). De omslag vermeldt daarnaast de risico's die ingeschat worden zodra uitvoering aan dit specifieke besluit wordt gegeven. Als neutraal risico werd beoordeeld de "algemene en externe omgeving" en "juridisch", de overige risico's (met uitzondering van "planning", "kwaliteit uitvoering" en "veiligheid") met "laag".

Uit de opmerkingen op het voorblad blijkt dat er enkele vragen/opmerkingen waren, bijvoorbeeld de relatie met "Doen wat nodig is" en verschrijvingen in de RMD. In de specifieke beantwoording naar de wethouder Financiën is nog aangegeven dat "*...de toezegging is gedaan dat de raad geïnformeerd wordt over de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen. Met deze RMD wordt invulling gegeven aan de gemaakte afspraken..*".

Het college heeft daarop het volgende besloten (gearceerd de aanpassingen):

Besluit College van B&W: Besloten
Datum: 03/08/2021

Besloten conform voorstel: Nee

1. Het voornemen uit te spreken om een bedrag ad € 675.000 van de totaal beschikbare Rijkscompensatiemiddelen Cultuur Corona ad € 1.479.307 te bestemmen ten behoeve van de zakelijke, organisatorische en artistieke ontwikkeling van het cultuurveld. Hierbij worden culturele non-profit organisaties en creatieve makers met een culturele doelstelling gestimuleerd tot nieuwe vormen van samenwerking, verdieping en professionalisering. 2. Het voornemen uit te spreken om de subsidieregeling 'Stimuleringsregeling Cultuur Corona Bergen op Zoom 2021, 2022 en 2023' vast te stellen ter uitvoering van beslispunt 1. 3. De gemeenteraad, via bijgevoegde gevoelenspeilende aan te passen raadsmededeling, te consulteren over de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen Cultuur Corona. Aanpassing betreft het consequent spreken over Rijkscompensatiemiddelen Cultuur Corona. Zie ook aanvulling 31-A-01. 31-A-01 Vel N.a.v. 31-01 (Bestemming Rijkscompensatiemiddelen Corona Cultuur voor de ontwikkeling van het cultureel veld) wil het college periodiek geïnformeerd worden over de aanwending van deze middelen. W&R

De raadsmededeling is, na bespreking in de Auditcommissieplus van 6 september jl., op enkele onderdelen nog aangepast.

De inleiding van RMD21-0029 vermeldt het volgende:

Mededeling

Bij de behandeling van RMD21-0006 op 15 april 2021 heeft u ingestemd met het instellen van een subsidieplafond voor een bedrag dat gelijk is aan het bedrag dat de gemeente Bergen op Zoom van het Rijk ontvangt inzake de steunmaatregelen covid-19 en met het bestemmen van de Rijkscompensatiemiddelen ten behoeve van toekomstbestendige culturele voorzieningen. Tijdens de commissievergadering waar dit onderwerp geagendeerd was, heeft u aangegeven zich te kunnen vinden in de richting en een aantal denkrichtingen meegegeven, welke door ons zijn overgenomen.
Ook is de toezegging gedaan dat u inzicht krijgt over de verdeling en inzet van de totaal beschikbare Rijkscompensatiemiddelen.

Bevinding [redacted]
Gelet op de besluitenlijst van de algemene commissie is het gestelde, in de inleiding van de raadsmededeling, correct. De vraag is of de raadscommissie zich ook bewust was van het feit dat zij ook heeft ingestemd met de bestemming van de middelen voor toekomstbestendige culturele voorzieningen; immers, de discussie tijdens deze commissie ging met name over het subsidieplafond en dat gemeentelijke instellingen niet dubbel gecompenseerd moesten worden etc. Over toekomstbestendig maken is niet gesproken (zie verder hierboven het onderdeel Algemene commissie 16 april).

Algemene commissie 23 september 2021

6.a Bestemming Rijkscompensatiemiddelen Cultuur Corona

RMD21-0029

Bijlagen

RMD21-0029 bestemming Rijkscompensatiemiddelen Cultuur Corona (aangepast) 184KB

U21-008861 Vervanging onjuiste raadsmededeling RMD21-0029 bestemming Rijkscompensatiemiddelen cultuur Corona 78KB

Aanvullend is een aantal (raads-)brieven met beantwoording geagendeerd, inclusief de desbetreffende B&W-omslag (inclusief bijlage brief OCW) en RMD21-0006.

Uit de behandeling van de raadsmededeling komt, hierna beknopt weergegeven, het volgende naar voren: Focus moet liggen op het culturele veld, niet de eigen organisatie ("optuigen ambtelijke overhead"). "Eerst de bezem door de organisatie". Aantal toekenningen is beperkt mede in relatie tot de bedragen die naar de gemeentelijke organisatie gaan. Aandacht voor de communicatie naar de instellingen, hoe gaat het college, bijv. de groep ZZP-ers, bereiken? Mogen de middelen besteed worden aan de eigen organisatie terwijl er een vacaturestop is? In april is toegezegd dat er sprake zou zijn van een eerlijke verdeling.... Waarom de middelen verdelen over 3 jaar, over welke jaarschijven hebben we het? Door de gehanteerde omschrijving lijkt de culturele sector te zijn uitgedijd. Zijn de bedragen voor de gemeentelijke organisatie al besteed? Juridisch mag e.e.a. misschien wel, maar er is toch sprake van een verkeerd signaal. Waarom de bouwkoten hier niet van betaald? De risicoparagraaf bij het college besluit van 13 april 2021 vermeldt, onder meer, het risico op imagoschade. Waarom ontvangt Gebouw-T matchgeld terwijl over 2020 sprake was van een positief resultaat? Hoe heeft de toetsing aan de criteria voor het Cultuurbedrijf plaatsgevonden? Eerst een verantwoording door het college over de 800K voordat over de - hier voorliggende - 675K kan worden besloten.

In de beantwoording geeft het college aan dat zij een dilemma heeft: (1) verzocht wordt om goedkeuring op de uitvoering van de subsidieregeling zodat instellingen een beroep kunnen doen op een subsidie, (2) verzocht wordt om op een later moment een toelichting te kunnen geven, met de wethouder Financiën, met betrekking tot het besluit middelen te bestemmen voor de eigen organisatie. Aanvullend wordt aangegeven dat de gelden zijn uitgegeven met het oog op de uitvoering van de BC's om 1,9 miljoen te realiseren. Uiteindelijk gaat de raad over de vraag uit welk budget dergelijke uitgaven gedaan mogen worden.

Namens de voltallige commissie geeft de BSD aan teleurgesteld te zijn in de beantwoording door het college en wordt een interpellatie aangekondigd waarbij de - tijdens de commissievergadering - gestelde vragen in ieder gevaldoor het college moeten worden beantwoord.

Raadsvergaderingen 27 mei 2021 en 24 juni 2021.

In de verschillende raadsmededelingen is verwezen naar een tweetal bedragen, te weten een bedrag van 979K (voor 2021) en een bedrag van 464K (over uit 2020). Van dit laatste werd voorgesteld dit, bij de besluitvorming over de jaarrekening 2020, over te hevelen naar 2021. Bij vaststelling van het 1e Concernbericht 2021 (zie p. 8 van het document) (RVB21-0027) heeft de raad op 27 mei jl. een besluit genomen over de 979K en aangegeven dat met deze extra middelen de lokale infrastructuur in stand kan worden gehouden.

Bij de Jaarrekening 2020 (RVB21-0041) heeft de raad, op 24 juni jl., besloten de resterende 464K over te hevelen naar 2021. De desbetreffende toelichting is op p. 8 van het Bijlageboek jaarstukken 2020 waarbij de argumentatie voor overheveling is gelegen in het feit dat het college zich in 2021 richt op het in stand houden van de culturele voorzieningen en dat in 2021 een regeling wordt voorgelegd in de gemeenteraad.

Conclusie

Gelet op het voorgaande is een eerste conclusie dat de *communicatie en besluitvorming* niet zorgvuldig zijn verlopen. De [redacted] verwijst hier naar de RMD21-0006 waarin de gevoelens worden gepeild over 2 aspecten (subsidieplafond en bestemmen middelen ten behoeve van toekomstbestendige culturele voorzieningen) waarbij de inhoud van de raadsmededeling ingaat op 1 aspect, te weten het subsidieplafond. De organisatie heeft aangegeven dat de tekst in de raadsmededeling ook op het 2e aspect in gaat. Opvallend is dat de raadsmededeling is aangepast terwijl het collegebesluit daar niet om vroeg. Nader onderzoek heeft het volgende uitgewezen.

Uit het mailarchief van Concernstaf blijkt dat de raadsmededeling niet helemaal conform is besloten en dat er een gearceerde alinea moet worden verwijderd. Er is echter meer verwijderd dan was gearceerd; daarnaast is vanuit het cluster aangegeven dat er nog een toevoeging heeft plaatsgevonden. Het resultaat was dat er een RMD was die wel een toelichting bevatte op het instellen van een subsidieplafond maar niet over het bestemmen van middelen voor het toekomstbestendig maken van de culturele voorzieningen. In de memo is overigens door de organisatie aangegeven dat bepaalde tekstonderdelen wel betrekking hadden op het toekomstbestendig maken.

De controle op de aangepaste raadsmededeling lijkt hier niet adequaat te zijn geweest.

Wat betreft de besluitvorming blijft opvallend dat de initiële RMD 16-3 was vastgesteld onder (2) en dat onder (3) tot enkele aanpassingen in de beslispunten was besloten. Pragmatisch advies is om, waar het gaat om voorstellen die betrekking hebben op een RMD of RVB, de vaststelling van dergelijke documenten als laatste beslispunt op te nemen.

De behandeling in de raadscommissie, 16 april 2021, beperkte zich, als gevolg van het hiervoor geschetste, dan ook tot het instellen van een subsidieplafond. Vooralsnog is het de vraag, of het de commissie duidelijk is waar zij mee ingestemd heeft. Er werden in RMD21-0006 immers geen specifieke bedragen genoemd die met het toekomstbestendig maken van de culturele voorzieningen gemoeid waren. Deze bedragen waren bij uw college bekend (collegebesluit van 13 april 2021) vóór de behandeling van de raadsmededeling. Het is de vraag of het, in het kader van de actieve informatieplicht, niet beter was geweest de commissie over het besluit van het college te informeren (zoals ook door de PvdA-fractie in haar brief van 21 juli 2021 was verzocht)? Immers, de mogelijkheid bestaat dat de uitkomst van de behandeling van de raadsmededeling wellicht anders zou zijn.

De conclusie (in RMD21-0029), dat met beide aspecten is ingestemd, is, gelet op de vastgestelde besluitenlijst van de vergadering van 16 april, juist. Het *beeld* dat in de commissievergadering van 23 september jl. en de publicaties in de pers is geschetst van graaiers, zelfverrijking door de gemeente etc. is wellicht veroorzaakt door het feit dat de raadscommissie heeft ingestemd met de richting die het college wenst in te slaan (subsidieplafond/toekomstbestendigheid) maar dat de commissie vooraf niet wist welke financiële consequenties dit kon hebben.

De commissievergadering van 23 september jl. was er ook op gericht inzicht te geven in de verdeling en inzet van de steunmiddelen. Mogelijk dat de beantwoording van de raadsvragen van de PvdA het beeld heeft opgeroepen dat de verhoudingen uit het lood zijn geslagen aangezien er van de uitgaven/verplichtingen een beperkt deel naar het culturele (externe) veld is gegaan en het merendeel naar het Cultuurbedrijf.

De raad heeft, gebruik makend van het *budgetrecht*, op 2 momenten besloten over de beschikbare Corona-compensatiemiddelen voor Cultuur. Dat het college anticipeert op positieve besluitvorming door de gemeenteraad, begrijpt de [redacted] gelet op het belang dat de gemeente heeft voortvarend aan de slag te gaan. Gelet op het feit dat de verstrekkingen vanuit het Rijk via de Algemene Uitkering/Decentralisatieuitkering verlopen, en de toelichting in de bijlage uit de verschillende circulaires, is de concerncontroller van mening dat deze verstrekkingen rechtmatig zijn. Het college wordt in overweging gegeven om, samen met de raad, in gesprek te gaan hoe de informatievoorziening naar de raad verbeterd kan worden.

Bijlagen, toelichting AU, DU, IU, SU vanuit BZK

Toelichting in septembercirculaire 2021.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 zijn de mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel opgenomen.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.3, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren. Paragraaf 2.5 gaat in op de berekening van de algemene uitkering met die gegevens en licht de gehanteerde termen toe.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

3 Decentralisatie- en integratie- uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie - en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Eventuele opmerkingen die over decentralisatie - en integratie-uitkeringen gemaakt worden in deze circulaire, zijn dan ook niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Voor decentralisatie-uitkeringen bijv. ook in decembercirculaire 2020, zie hieronder:

3 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering beleids- en bestedingsvrij en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Naar aanleiding van het Verantwoordingsonderzoek 2018 van het Ministerie van BZK wordt in deze circulaire in paragraaf 3.2 en 3.3.5 bij een aantal decentralisatie-uitkeringen toegelicht welke aanpassingen in de uitkering zijn doorgevoerd om eerdere beperkingen in de beleids- en bestedingsvrijheid ongedaan te maken.